

Verslag (definitief)

Centraal College van Deskundigen (CCvD) Archeologie

Datum: 26 maart 2025

Tijd: 14.00 – 16.30 uur

De vergadering vond online plaats met Teams

Aanwezig:

Bart Vermeulen (BV)
Berta Buurman (BV)
Dan Vis (DV)
Eli Gehasse (EG)
Femke Tomas (FT)
Floris van Oosterhout (FvO)
Henk van der Velde (HvdV)
Hans Koopmanschap (HKms)
Jan Willem Oudhof (JWO)
Fred de Haan (vervangt John Jansen)
Martijn van Gelderen (MvG)
Ludo Snijders LS)
Jordy Aal (JA)

Patrick van Domburg (PvD)
Esther Wieringa (EW)

Vaste gasten

Jelle de Boer (JdB, SIKB), agp 1
Henk Koster (HK, SIKB)
Suzanne Verkoren (SV, SIKB)

Afwezig met bericht

Huib Jan van Oort (namens VNG)
Bjørn Smit (namens RCE)
John Jansen (namens UvW)

Toelichters/gasten

Adrie Tol (Archol)
Philip Verhagen (VU)
Stefanie Hoss (SH, BAP/SAMPL)

Werkt bij

Gemeente Deventer
Inspectie O&E
NORMEC
RWS
Saxion
Arcadis
ADC Archeoprojecten
Antea Group
Buro de Brug
Ws Amstelland
BPD
Provincie Zeeland
BAAC

SIKB

Afgevaardigd door

CGA
IO&E/Rijk
CI
RWS
Saxion
NVAO
NVAO
VOiA
VOiA
UvW
NEPROM
IPO/IWC
BAP/SAMPL

Voorzitter
Secretaris (verslag)

Opening en vaststellen agenda

13.30 uur

- De voorzitter opent de vergadering en heet alle deelnemers welkom en in het bijzonder gasten, nieuwe leden en tijdelijke vervangers: Ludo Snijders (IPO/IWC) volgt Suzanne Wentink op en Jan Willem Oudhof volgt Jeroen Flamman tijdelijk op. Gasten zijn: Adrie Tol (AT, Archol), Philip Verhagen (PV, VU) en Harry Pape-Luijten (SIKB) voor agendapunt 1.
- Afmeldingen zijn er van: John Jansen (UvW) hij wordt vervangen door Fred de Haan, Waternet), Bjørn Smit en Huib Jan van Oord hebben zich afgemeld.

- De agenda wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

Besluitvormend deel van het overleg

Onderwerpen ter besluitvorming/vaststelling m.b.t. BRL SIKB 4000/KNA 13.40 – 16.00

1. 14.00 – 14.30 Ter besluitvorming: Herziene KNA Leidraden IVO- Karterend en Proefsleuvenonderzoek

Bijlage 1-2 Herziene Leidraad IVO Karterend vooronderzoek

Bijlage 1-3 Herziene Leidraad IVO Proefsleuvenonderzoek

Bijlage 1-1 Besluitformulier

Bijlage 1-4 Lijst met wijzigingen

Toelichting door: Adrie Tol (Archol), Harry Pape-Luijten (SIKB), Philip Verhagen (VU)

Toelichting: Hp licht toe. Twee leidraden waren aan herziening toe. Onder leiding van deskundige begeleidingscommissie. De versies die voorliggen zijn samengevat in de notitie met wijzigingen. Adrie en Philip lichten toe. Opdracht was vooral om de leidraden gebruikersvriendelijk er te maken. Daar hoort ook nog het interactief maken bij. De keuze voor de methode zijn in beide leidraden op elkaar aangesloten. De belangrijkste wijzigingen zitten in de leidraad karterend. Zoals het toevoegen van proefputten. Boorgrids bij sites met aardewerk (AW) zijn geïntensiveerd net als vuursteen vindplaatsen. De brede zoekoptie is uit de leidraad booronderzoek gehaald. Tevens is de terminologie tussen beide leidraden geharmoniseerd.

- Het CCvD Archeologie wordt verzocht om in te stemmen met de herziene versie van de KNA Leidraad Karterend Vooronderzoek voor een openbare reactieronde.
- Het CCvD Archeologie wordt verzocht om in te stemmen met de herziene versie van de KNA Leidraad Proefsleuvenonderzoek voor een openbare reactieronde.

Bespreking CCvD

VOiA/Hkms: Praktisch vanuit de inhoud zouden vanuit de regio's reacties kunnen komen omdat boren daar niet toegestaan is. Zou je de gebruikers daarvoor niet een handreiking kunnen bieden?

Reactie AT: Het document is als leidraad niet verplicht; het geeft een handvat met randvoorwaarden over de toepasbaarheid. HKmS wacht de reacties even af. BV: We passen zeker wel booronderzoek toe bij complexe geomorfologie of om verstoringen te plaatsen. Maar slaan de stap ook vaak over als de geomorfologie goed voorspelbaar is. Zou je dat kunnen ondervangen dat het een kader is, maar dat er ook eisen zijn van een bevoegd gezag?

CGA/BV: Inhoudelijk heeft hij twee vragen: er is nog weinig onderzoek gedaan naar het werken van de methode i.r.t. tot de achterliggende theorie. Missen we daar nog wat is de vraag aan de auteurs. PV: In de leidraad staat dat empirische data nog ontbreken. Die feedback vindt (nog) niet plaats. De begeleidingscommissie heeft er wel over gesproken in het kader van het innovatiefonds.

Tweede vraag: de leidraad zag BV weinig terug in de praktijk. Hoe zorgen we dat deze leidraad meer toegepast gaat worden? HP/AT Reden van actualisatie was juist het gebruik zoals bleek uit de evaluatie van de leidraden. Welke rol is er voor SIKB in het gebruik?

AT: in het voorwoord moet er nog wat aandacht besteed worden aan de rol van de bevoegde overheid.

NEPROM/MvG Reageert op de AW sites. Voor deze is het goed om de impact te benomen in termen van intensiteit en kosten. De voetnoot op pag 14: waar moet geregeld worden dat deze informatie verzameld wordt. Ook hier wordt het Innovatiefonds genoemd als reactie.

NVAO/FvO Vraagt aandacht voor de proef-/profielputten. Deze termen geven wat verwarring tussen de protocollen en de leidraad. Vallen proefputten onder proefsleuven en is dan een PvE nodig?

AT: Dit was ook in de begeleidingscommissie een belangrijke vraag. Valt in de praktijk onder het PvE-vereiste maar is in wezen een grote boring. FvO dan is het een profielput. AT: dat dekt de lading ook niet. EW stelt voor om hier nog naar te kijken voordat de leidraden ter visie gaan, danwel bij de oplegnotitie hierop te wijzen. Proefputten vallen onder PvE. BV stelt ook voor om goed te kijken of het wenselijk is om het onder een ander protocol te brengen. Neem het mee in de raadpleging. HP: er is inderdaad niet gekeken naar de protocollen. Het zou goed zijn om het mee te nemen in de openbare reactie en goed om dit expliciet te benoemen dat het geconstateerd is door het CCvD.

Tweede punt dat MvG aandraagt is de dichtheid. Er komt nu een grotere onderzoekslast, de berekeningen zijn wat apart. Een hogere dichtheid in de praktijk heeft wel effect op de kosten. Dat staat niet geheel juist in het besluitformulier.

Actie: HP zal deze punten meenemen in de voorbereidingen op de reactieronde en afronding.

Het CCvD besluit het volgende

De vz constateert dat met inachtneming van de gemaakte opmerkingen over onder meer discrepanties het CCvD akkoord kan gaan met het vrijgeven van de leidraden voor de openbare reactieronde. Met een woord van dank aan de auteurs.

2. 14.30 – 15.00 Ter besluitvorming: KNA Leidraad UNESCO 2001

*Bijlage 2-1 Memo met terugblik
Bijlage 2-2 Besluitformulier
Bijlage 2-3 Nota van Wijziging/consultatieronde
Bijlage 2-4 Leidraad def. ontwerp schoon
Bijlage 2-5 Leidraad met wijzigingen zichtbaar*

Toelichting: Ter besluitvorming ligt voor de definitieve versie van de Leidraad Waterbodems; bescherming, samenwerking, publiek en wetenschap. Deze leidraad is in 2022 ontwikkeld en het ontwerp is vastgesteld door het CCvD in juni 2022 uitgaande van een leidraad, en geen aanpassingen van de KNA protocollen onder BRL SIKB 4000. Daarna heeft de afronding een poos op zich laten wachten. Op het ontwerp zijn destijds reacties binnengekomen. Deze zijn zo goed mogelijk verwerkt in de tekst, alsmede ingekomen verbeterpunten door RWS. Met het vrijgeven van deze leidraad is er, vooruitlopend op het ratificeren- een instrument waarmee Nederland invulling geeft aan het [UNESCO 2001](#) verdrag.

- Het CCvD wordt gevraagd in te stemmen met deze leidraad voor gebruik in de archeologische praktijk.

Bespreking CCvD

RWS/EG is blij dat opmerkingen op de laatste versie door RWS zijn verwerkt. Hoe gaat het in de praktijk werken is de vraag. Laten we er maar naar gaan kijken. Wat is het verschil tussen een leidraad en handreiking in dit kader? Er moet nog ervaring mee worden opgedaan en het verdrag is nog niet bindend. Liever geen verplichtend karakter als via een PvE een leidraad verplicht gesteld kan worden. Voorkeur heeft dan een handreiking.

NVAO/HvdV maakt zich ook zorgen. We gaan we iets nieuws proberen, zoals het maken van een behoudsplan. Zo iets is lastig in de praktijk te brengen. Wetenschap betrekken is niets mis mee.

HK licht vanuit SIKB toe dat beide (handreiking of leidraad) zouden kunnen. EG stelt voor het proefdraaien te doen in de vorm van een handreiking. Als een inspanning vooruitlopend op verdrag en wetgeving.

IPO/LS Snap de discussie niet. Leidraden zijn hiervoor wel richtinggevend; dat is al een keuze. Want je hebt een keuze. Daar moet je goed over nadenken. EG wil niet dat hij verplicht gesteld kan worden omdat het verdrag nog niet geratificeerd is.

Vz proeft de voorkeur om het te publiceren in de vorm van een handreiking. Geef het een andere naam om te voorkomen dat het een verplichting kan gaan worden.

HKms/VOIA Benoem wat de status is. **Actie SIKB om dat in de toelichting op te nemen.**

CGA/BV Je wil hier de ruimte hebben om er anders mee om te gaan. Je wil bereiken dat ermee gewerkt gaat worden. EG het is nieuw en ingrijpend. SIKB zal hier in de toelichting en communicatie aandacht aan besteden.

NVAO/FvD bijlage 2.3 jaartal en memo stroken niet. Graag naar kijken.

Het CCvD besluit het volgende

Het CCvD stemt in met het document in de vorm van een Handreiking, met een met een duidelijke vermelding hoe het gebruikt kan worden.

3. 15.00 – 15.15 Herbenoeming voorzitter CCvD Archeologie

Toelichting: De huidige voorzitter dhr. Patrick van Domburg stelt zich beschikbaar voor een nieuwe termijn van 4 jaar.

- Het CCvD wordt gevraagd in te stemmen met de herbenoeming door het SIKB-bestuur van dhr. Patrick van Domburg.

Het CCvD besluit het volgende

Er zijn geen bezwaren tegen de herbenoeming van de huidige voorzitter.

Onderwerpen ter informatie

4. 15.15 – 15.45 Ter informatie: Programmaraad Archeologie

Mondelinge update, Henk Koster

Introductie: Het CCvD heeft zich in december, in aanwezigheid van enkele bestuursleden laten informeren over het voornemen tot het instellen van een Programmaraad Archeologie. De reacties vanuit het CCvD zijn verwerkt in de presentatie. Er loopt een verkenning aan de hand van gesprekken bij een aantal koepels. Henk Koster zal namens SIKB een terugkoppeling geven en het CCvD informeren over de vervolgstappen.

HK presenteert de tussenstand Programmaraad Archeologie. Voorbereidingen lopen in samenspraak. Er zijn gesprekken gepland met de koepelorganisaties (VOiA, IPO,) missen er nog koepels? HK hoort dat graag. Ook is er een gesprek geweest met de RCE/BS als vz van de Regiegroep. Er wordt nu gewerkt aan het opstellen van een profiel van de Programmaraad-leden met als spiegel de andere raden die al actief zijn binnen SIKB. Routekaart: start van het proces kan in gang worden gezet, start ontvlechting CCvD, proces van langere termijn. N.a.v de vraag wat dan als eerste gedaan kan worden reageert HK dat je kunt denken aan het aanpassen van het Reglement en tevens het afstemmen met andere gremia: voor de hand ligt natuurlijk het CCvD zelf maar ook de KNA Gebruikersgroep, het bestuur en het Innovatieplatform/St Reuvens. Denkbaar is eerste vergadering in het derde kwartaal van dit jaar.

Bespreking CCvD

CGA/BV rollen, hier op de agenda of ter informatie? Welke rol heeft het CCvD? Is het een mededeling of is er nog ruimte voor meningsvorming?

Vraag blijft over agendering en overlap Gg en CCvD nieuwe stijl. HK in reactie: Besluitvorming ligt inderdaad bij bestuur SIKB. Bij ontvlechten is de mening van leden belangrijk. Niet handig om iets te forceren. Mening is dus nodig om het op een goede manier te organiseren. Agendering: begrijpelijk dat moeten we ook samen gaan ontdekken. Ook daar is ervaring binnen bodembeheer (secties bij bodem op niveau van voeten in de klei; het moet elkaar helpen). Gedachte is primair om de juiste onderwerpen op de juiste tafel te bespreken. Een evaluatie kan daarbij helpen.

NEPROM/MvG kan het volgen, maar het is wel vrij algemeen. Zorg dat betrokkenen niet te laat in het proces komen. HK vraagt hierop wat zouden de pijnpunten kunnen zijn? MvG maak het concreet dat is het belangrijkste.

VOiA/HKms Waar zitten alle rollen Programmaraad, Regiegroep, CCvD, KNA Gg en Groot Reuvensoverleg? Advies is de Programmaraad niet te breed te maken.

NVAO/FvO kan zich hierin vinden. Het CCvD zal ook stappen moeten zetten.

De Vz sluit aan dat zorgvuldigheid erg belangrijk is.

5. Ter informatie financiën en overzicht leidraden en handreikingen *(Toegelicht door Henk Koster)*

Bijlage 5 Overzicht leidraden en handreikingen

Bespreking CCvD

HK laat middels een powerpoint stand van projecten onder hoede van CCvD-SIKB zien. Reacties kunnen komen op basis van het toezenden van de presentatie.

Het actualiseren van de KNA Waarderingssystematiek is nog nader te bepalen en staat niet op de lijst. EW licht dit kort toe. Eerst gesprek voeren met de RCE omdat zij dit onderwerp dit jaar ook willen oppakken.

VOiA wil Ba/Ma herijking dat zou een klein project kunnen zin. EW geeft aan dat dit onderdeel is van het on hold project KNA. HKms wil het vooral benoemen opdat het onder de aandacht blijft.

6. Ter vaststelling: Conceptverslag CCvD 11 december 2024

*Bijlage 6-1 Conceptverslag 11 december 2024 (aangepast)
Bijlage 6-2 Conceptverslag 11 december 2024 (aangepast,
met wijzigingen zichtbaar)*

BAP/SAMPL: JA was afwezig en SH staat niet als aanwezig. Dit wordt aangepast.

7. Ter informatie: Overleg KNA Gebruikersgroep

Bijlage 7 Verslag KNA Gg 27 februari 2025

Toelichting: Het CCvD krijgt de verslagen ter kennisname of op verzoek ter bespreking voorgelegd.

SAXION/FT Pilot graag doen met SAXION verzoek aan de KNA Gg om met FT contact op te nemen.

8. Ter informatie: Harmonisatie overleg CI/TI Archeologie

Toelichting: Er is tussentijds geen Harmonisatieoverleg geweest, wel een auditorenbijeenkomst met op 5 maart j.l. Het verslag daarvan zal in juni op de agenda van het CCvD Archeologie staan.

9. Mededelingen/W.V.T.T.K.

- Rapport OCW Sectorvertegenwoordiging (bijlage 9)

RWS/EG De positie van de initiatiefnemer is bij het onderzoek een beetje blijven hangen. Dat is jammer.

NVAO/HvdV Hoe gaan we de zaken lopen, hoe ga je scheiden? Er is wel wat onrust hierover in het veld. Rol CCvD en Sectorvertegenwoordiging/Reuvens. HK heeft hier ook wel wat zorg over. Het rapport gaat ook naar het bestuur.

- Update voortgang Wijzigingsblad KNA 4.2

NVAO/FvO naar aanleiding van de stavaza JdB. Raad voor Accreditatie heeft akkoord gegeven, Daarna is het ter vaststelling voorgelegd aan OCW. Daarop zijn een aantal inhoudelijke opmerkingen gemaakt op het wijzigingsblad. Daarover volgt in week 14 overleg.

Volgende vergaderingen van het CCvD in 2025:

- Donderdag 19 juni: 13.30 - 17.00 uur Leiden RMO met rondleiding
- Maandag 22 september 13.30 – 17.00 uur Amersfoort, Observant (?)
- Woensdag 10 december 13.30 – 17.00 uur Amersfoort RCE met borrel

10. Rondvraag en afsluiting

BV/CGA meldt dat hij in de loop van dit jaar het CCvD verlaten. Het CGA is nog bezig met het organiseren van opvolging.

UvW/FdH heeft een nabrander bij de leidraad/handreiking Waterbodems. Hij geeft aan dat het goed is om ervaring op te doen. Hij was betrokken bij het baggeren van de Vecht jaren geleden. Met dat proces baggeren-archeologie is toen veel ervaring opgedaan. O.a. op het gebied van toevalsvondsten. En monitoring.

SH meldt dat toevalsvondsten altijd bij PAN kunnen worden gemeld, ook tijdens een project

JA Wordt vader en zal in juni niet bij zijn.

SV Meldt het Grote ArcheoScience Fest in Castellum Hoge Woerd op 27 juni <https://e-rihs.nl/archeosciencefest/>

Hiermee sluit de vz de vergadering en dankt de aanwezigen voor hun bijdrage.